

ПРОТОАНТИЧНІ ЦИВІЛІЗАЦІЇ УКРАЇНИ: МЕЗІЯ - ЕНЕЇДА – ШУМЕР - ТРОАДА – СКІТІЯ

Бабик В.М. (м. Київ)

*Я мудрість п'ю із черепа епохи –
З рецептів Часу й сонмища Богів,
І напливає з Вирію потроху
Могутній дух дніпровських берегів...
(автор)*

Анотації

В статті дається аналіз еволюції протоантичних цивілізацій, що свідчать про відновлення національної історії та родовід від стародавніх племен з тисячолітньою історією.

The analysis of evolution of proto-antic civilizations which shows the proceeding in national history and genealogy from ancient tribes with millennial history is given in the article.

Ключові слова

НАЦІОНАЛЬНА ІДЕЯ, ПРОТОАНТИЧНІ ЦИВІЛІЗАЦІЇ, МЕЗІЯ, ЕНЕЇДА, ШУМЕР, ТРОАДА, СКІТІЯ, НАЦІОНАЛЬНА ІСТОРІЯ, РОДОВІД, СТАРОДАВНІ ПЛЕМЕНА

Мета статті

- проаналізувати еволюцію протоантичних цивілізацій;
- визначити характерні риси протоантичних цивілізацій.

Вступ

Національна ідея, про яку так багато говорять наші політики, можлива лише за умов відновлення національної історії (без лакун і переробок „візантійців” та „Несторів”, обслуговуючих інтереси правлячих династій).

„Чомусь” так сталося, що українська історія починається лише з Козацької доби (XIV-XV ст. н.е.). Мимохідь, правда, згадується московітами та нашими „хохлами-манкуртами”, що була така собі Русь-Україна (IX-XII ст.). Але згадується – лише в контексті російської імперської історіографії та концепції міфічної „слов'янської спільноти”, що стала, начебто, колискою російського, українського та білоруського народів (написання – саме в такій послідовності).

Обговорення проблеми

А що ж насправді? - Насправді аналіз наукових досліджень істориків, археологів, релігієзнавців, мовознавців, культурологів, об'єднаних системним підходом політологів, свідчить, що українська

цивілізація зробила чи не найбільший з усіх давніх народів внесок до всесвітньої історії. Розглянемо лише деякі вражаючі факти з нашої прадавньої історії.

- **Мезія (XX-XII тис. до н.е.)**

Першою вийшла на світову арену **Мезинська архаїчна (мисливсько-збиральницька) цивілізація**, яка була локалізована в районі населених пунктів: *с.Мезин* (Чернігівщина), *с.Гінці* (Полтавщина), *с.Добраничівка* (Київщина), *с.Кирилівка* (м.Київ), *с.Межирічі* (Черкащина). Тут, як свідчать дослідження археологів С.Бібікова, І.Шовкопляса та ін., наші предки вперше в історії людства поклали до світової цивілізаційної скарбнички зразки знаменитого мезинського орнаменту меандру (який помандрує згодом по планеті), унікальні статуетки „жінок-птахів”, перший в світі музичний ансамбль з кісток мамонта [3; 37].

Наші та зарубіжні геологи та археологи (С.Неручев, В.Даниленко та ін.) підтверджують, що аж до X тис. до н.е. на території Північної Європи та Росії були льодовики товщиною у 2-3 кілометри. В Єгипті, Малій Азії та Середземномор'ї перші аналогічні стоянки мисливців і збирачів з'являються лише у VIII-VII до н.е. [30; 12].

А по Україні вже XX-XII тис. до н.е. ходили мамонти, на яких полювали мисливці, що після вдалого полювання насолоджувалися торохтінням на мамонтових кістках перших музик планети. Мумії цих архаїчних автохтонів України ми і досі можемо побачити у краєзнавчих музеях Донецьку, Луганську чи Вінниці, де ті мамонти стоять у повний зріст. Такий точно український мамонт, знайдений на початку минулого століття на Сумщині, був вивезений до Росії і нині стоїть в зоологічному музеї Санкт-Петербурга...

Згодом „якось випадково” в Шумері (Сумері/Самарі?) з'являється цивілізація *Мес(з)опотамія*, у Малій Азії - країна *Мізія*, а на Балканах - *Верхня і Нижня Мезія* (відповідно – території Іраку, Туреччини, Угорщини, Румунії, Молдови, Сербії). А в Росії (як зійде льодовик) з'являється річка із знову-таки „випадковою” назвою *Мезень* (впадає в Біле море), а на ній – і місто *Мезень*...

Можливо, це комусь і не дуже сподобається, але українська протоцивілізація Мезія/Мезин приблизно на 5-8 тис. років старша за всі вказані вище.

- **Запорізька Шу-Нун (XII-III тис. до н.е.) і Трипільська Енеїда (VI-III тис. до н.е.)**

Цивілізація Шу-Нун (Кам'яної Могили, XII тис. до н.е.), яка отримала свою назву від найдавнішого храму планети, розташованого в Україні, випереджає хрестоматійний за західними підручниками анатолійський Чатал-Гююк (VII тис. до н.е.) щонайменше на 5 тис. років!

Як довів шумеролог А.Кифішин: „... приазовські тексти не тільки більш архаїчні за знаковою суттю, але і значно змістовніші. Те, що в

них викладено сюжетно, з рядом специфічних деталей, в Чатал-Гююку зведено до коротких формул.” Отже, за свідченням вченого, запорізька *Кам’яна Могила* „...була „метрополією” і Шумера, і багатьох інших центрів „писемних культур” [16, с.524].

Археологи (В.Ключко та ін.) довели, що **Трипільська цивілізація** є материнською по відношенню до археологічних культур Анатолії (Троя), Сирії, Кипру, Сардинії, Греції та Єгипту [18].

Це й не дивно. Аналіз доісторичних еллінських та римських карт показав, що після українського *Трипілля* (VI-III тис. до н.е.) [10] в Азії, Африці і Європі з часом з’явилося кілька міст з аналогічною назвою - *Триполіс*: Каппадокія (I ст.), Фінікія (I-II ст.), Лівія (XII ст.), Мальта (XIII ст.).

Цікаво, що на місці сучасної столиці Лівії міста *Триполі* у I ст. знаходилось місто *Ея*. До річч, на території нинішньої Росії і досі протікає річка *Ея* і стоїть місто *Ейськ*, які в ці ж самі часи належали скіфсько-еллінському Боспорському царству.

Українці можуть цим пишатися, оскільки столиця цієї потужної держави була в українському Криму (Керч). Там же, до річч, у *м.Мирмикій* (біля тієї ж Керчі) народився і найвідоміший предок скіфів-українців (про це ми скажемо пізніше) – *Геракл*, якого спритні греки записали у свої прародителі.

Хоча, це й не дивно, враховуючи те, що у *Спарті*, заснованій дорійцями (які вийшли з території Кіровоградської, Одеської, Миколаївської, Херсонської областей України), довгий час правила царська династія *Гераклідів* [38].

Ви не дивно, що „чомусь” мідно-кам’яний вік (VI тис. до н.е.), у тому числі й український (ґрунтовно досліджений В.Даниленком [13]), називається **енеолітом**?

Помітимо собі, що офіційний римський історик Тит Лівій у 3-томній „Історії Риму” свідчив про заснування столиці Римської імперії нащадками *троянського царя Енея*. Останній, до річч, після одруження на Лавінії – дочці тамтешнього царя Латина, став на додаток ще й царем латинян [25].

І до всього цього задамо собі запитання: „Чому це ісландський історик XII ст. н.е. Сноррі Стурлусон у своїй праці „Сага про Інглінгів” називав Європу - **Енеєю**? [33]...

Прояснити ситуацію, на нашу думку, може звернення до протошумерських печерних архівів Кам’яної Могили /Шу-Нун (XII- III тис. до н.е.), в яких згадується Бог-творець **Енліль**, котрий створив землю – **Ки** і небо **Ан** (звідси й династії царів **Киянідів** в додинастійній Персії, Хорезмі, фараонів в Єгипті і, звісно, киян - в Україні) [9; 11].

Отже, враховуючи (відповідно до міфології храму Кам’яна Могила) ключову роль в прадавньому українському суспільстві Бога-творця **Енліля**, ми маємо певні підстави вважати, що мешканці тогочасної України цілком могли називати свою країну **Енеїдою**...

Принаймні, з історії ми маємо силу-силенну прикладів, коли плем'я, род, країну називали іменем свого лідера (бога, жреця, вождя). Додамо до цього лише той факт, що в перекладі з латини ім'я **Еней** означало - *мідний* (той, що знав мідні технології?)...

• **Шумер/Сумер/Самара (V-III тис. до н.е.)**

Ім'я Бога **Енліля** згадується і в численних археологічних та історичних джерелах Шумерської цивілізації (V-III тис. до н.е.), що була локалізована на території сучасного Іраку - в басейні річок Тигр і Євфрат [21; 22].

Проте, Богу - богово, а кесарю – кесарево... Навряд чи є випадковістю й те, що царі в стародавньому Шумері називалися **енсі** (від Бога неба *Ана*), хоча використовувався й титул **лугаль** (від їхнього походження з Лугані/Луганщини?) [4].

Цікаво, до речі, що у *кельтів* (колтів – від імені Бога Сонця „Коло”) одного з богів так і звали – *Луг* [15; 42]. А кельти, як відомо, проживали у III- I тис. до н.е. на величезних територіях від Персії – і до Європи.

Вельми показово, що серед петрогліфів, знайдених в Україні, на **Кольському** півострові в Росії, у Древньому Єгипті та Китаї ((**іньське** письмо), а також на півночі Європи є гомоморфно тотожні зображення **Кола-Сонця**. Саме так, між іншим, іменувалась козацька рада у запорожців, **хороводний танець** на Балканах тощо.

Такі собі „дивні і неймовірні” співпадіння дали можливість російському досліднику В.Дьоміну дійти висновку, що „археологічні і археографічні пам'ятки однозначно підтверджують генетичну спорідненість доіндоевропейської, протокитайської і древньоєгипетської культур” [14]...

Із Запоріжжя чи Луганщини походили шумерські царі – справа не принципова. Всі ці землі – територія сучасної України, на якій життя не переривалося щонайменше останніх 40 тис. років [2], хоча, наприклад, на північ від України - льодовики почали розтавати лише 8-10 тис. років тому [10]. Але для нас головне – інше.

Московський сходознавець Л.Васильєв зазначив, що шумери з'являються у *Месопотамії* на рубежі V-IV тис. до н.е. і говорять мовою, яка „...значно відрізняється від групи семітських мов, поширених серед більшості древніх мешканців близькосхідної зони” [4].

А його колега Е.Церен додав, що корінні шумери були негроїдного типу, а в царських могильниках м.Ура (одного з шумерських царств) були поховані особи „нордичного” типу, яких в останню путь „чомусь” проводжали на санях (як, до речі, і перших єгипетських фараонів). – Така ось національна шумерська традиція, згідно з якою в середні віки ховали й князів Київської держави.

Згадуючи єгипетських фараонів, закарбуємо собі, що судячи із зображень на єгипетських пірамідах (поховання дружини фараона

Хеопса та його матері Хетепхерес, поховання Тутанхамона і т.ін.), *єгипетські цариці того часу явно були білявками з голубими очима* [36]!

Отже, Л.Васильєв свідчить, що шумери – не є аборигенами Двохріччя. Е.Церен додає, що шумерська еліта була, по суті, „нордичного” (тобто - „арійського”) типу. А їхній співвітчизник А.Кифішин – переконливо доводить вторинність шумерської культури по відношенню до культури праукраїнської (*Енеїди* – В.Б.).

Таким чином, висновок – на поверхні: малою батьківщиною шумерів (принаймні, їхньої арійської еліти) була, швидше за все, територія сучасної України!

- **Троада (III-I тис. до н.е.)**

А.Кифішин був переконаний, що Стародавній Шумер суттєво вплинув на культурне життя легендарної **Трої** (столиця країни **Троади**), оскільки здійснена ним порівняльна дешифровка шумерських і троянських текстів засвідчила: „...Троянські надписи епохи Трої II (2600-2450 рр. до н.е.) мають явні ознаки спорідненості з протошумерськими” [16, с.39].

Будь-які сумніви повністю зникають після ознайомлення з результатами археологічних досліджень, проведених в Малій Азії / Анатолії (**Троя!**), Сирії (**Угарит**), на Кипрі, **Сардинії** (Італія), на острівній (Крит, Родос) і материковій Греції та в Єгипті (**Луксор**).

Археолог В.Ключко помітив, що характер знайденої та викарбуваної на рельєфах будинків та гробниць у вказаних вище країнах зразків зброї (круглі щити, списи і короткі, заточені з обох боків мечі) однозначно свідчить про її походження з Північного Причорномор'я (Сабатинівська версія Трипільської культури, II тис. до н.е.) [18].

А згадана вище **Сабатинівська** археологічна культура (II тис. до н.е., епоха пізньої бронзи), як свідчить О.Білоусько, є прямою спадкоємицею середнього етапу (3600 – 3150 рр. до н.е.) *трипільської культури* [2, с.132].

І в цьому зв'язку навряд чи можна вважати випадковістю той факт, що сучасна археологічна наука серед восьми основних локальних груп трипільської культури, зокрема, виокремлює і **Троянівську локальну групу трипільської культури** [2, с.80].

Своєю чергою, не зайвим буде нагадати свідчення археологів, що **Троя** (*грецькою – Ілліон*) була заснована у III тис. до н.е., що значно пізніше виникнення трипільської культури, котра, як відомо, виокремлюється істориками, починаючи з VI тис. до н.е. [1; 2].

Археологічні розкопки Г.Шлімана, до речі, неоднозначно(!) свідчать про наступні періоди існування легендарної **Трої** : *Троя – I* (3000 – 2500 рр. до н.е.), *Троя – II* (2500 – 2200 рр. до н.е.), *Троя – III* (2200 - 2050 рр. до н.е.), *Троя – IV* (2050 – 1900 рр. до н.е.), *Троя – V*

(1900 – 1800 pp. до н.е.), *Троя VI* (1800 – 1300 pp. до н.е.), *Троя – VII* (1300 – 1100 pp. до н.е.), *Троя – VIII* (700 – 350 pp. до н.е.) [2, с.112].

До речі, ще в 1903р. (за 100 років до А.Кифішина) російський історик З.Рагозіна писала, що напівбожественний герой античних (грецьких) міфів Геракл є „перетвореним типом вавілонського (*постшумерського* – В.Б.) Гільгамеша” [31, с.236]. Отже, вже цитований нами шумеролог А.Кифішин своїми розшифровками лише підтвердив те, що неупереджені історики знали ще раніше!

Але мова тут іде не лише про археологічну, лінгвістичну, але й релігійно-міфологічну спорідненість. Надписи на одній з брил (№25) Кам'яної могили, за свідченням дослідника, зберегли текст міфу про Троянську війну: про десятилітню війну двох родів, про царство мишей, про „вигнаних жінок” тощо [16, с.59].

Змісти міфів дуже схожі, але шу-нунський текст, авторами якого були носії сурсько-дніпровської культури, є старшим щонайменше на дві тисячі років за відповідний троянський міф!

Отакої: Трої ще немає, а міф про троянську війну вже є?! Але якщо взяти до уваги, що троянці були вихідцями з України, то все стає на свої місця. Вони прийшли в Анатолію із своїми міфами і світоглядом, формами суспільного устрою та матеріальної культури.

У спорідненості українців-русів і троянців опосередковано можна переконатися, звернувшись до такої стародавньої літературної пам'ятки як „Слово о полку Ігореві”, в якій князь Ігор називається **онуком Трояна!** [39].

Але ж праукраїнське троянське плем'я, що заселило свого часу Анатолію – територію сучасної Туреччини (*там і досі в місті Бергам/Пергамон стоїть храм Бога Трояна*), теж походить від свого племінного бога **Трояна!**

Власне Бог **Троян**, за міфологією стародавньої України, був Богом землі, підземелля і повітря (*ще одна версія символізму тризуба?*). Йому вклонялися, зокрема, й амазонки, які допомагали боронити Трою (*можливо, це їх і об'єднувало?*)...

Чи не забагато „випадковостей”? – Навряд, бо дуже схоже на закономірність. Якщо ми звернемо увагу, що в сучасній Україні і досі проживає чимало людей з прізвищами „Троян”, ми переконаємося, що у кожній „випадковості” проявляються свої історичні закономірності! І не горять не лише рукописи (за М.Булгаковим). Продовжують своє багатотисячолітнє життя й імена наших пращурів...

Повертаючись до висновків А.Кифішина, слід визнати правомірними його висновки, що **Троя** „запозичила” елементи своєї релігійно-філософської культури Стародавньому Єгиптові та Античній Греції [6, с.47-48].

Таким чином, ми переконуємося, що між Енеїдою, Шумером, Троєю, Єгиптом, Грецією і Римом історія протягнула досить міцний

цивілізаційний ланцюг. І факти неупереджено свідчать про те, що він має праукраїнське походження.

• Скітія/Скіфія (І тис. до н.е. – І тис. н.е. ?)

Ми вже навели чимало несподіванок, але до них варто приєднати ще й свідчення римського історика Помпей Трог (І ст. до н.е., котрий „чомусь” писав: *„Скіфське плем'я завжди вважалося найдавнішим, хоча між Скіфами і Єгиптянами довго тривала суперечка про давність походження...”* [27, с.91].

Нестиковочка: єгипетська цивілізація „прив'язується” історичною традицією до III тис. до н.е., а скіфи – до I тис. до н.е.! Виходить, що насправді, скіфи щонайменше на 2 тисячі років старші, ніж написано у шкільних підручниках!

„Дивно” й те, що римські історики (Помпей Трог, Юліан Юстин, Квінт Курцій Руф) були переконані, що скіфи були родоначальниками парф'ян та бактрійців, і з ними погоджувалися їхні єврейські (Йосиф Флавій) та християнські (Тертулліан) колеги [там само, с.27].

Загалом слід підкреслити, що римляни (I тис. до н.е.) вважали троянців своїми предками і називали їх *теукрами* (**Teucriti**) [26].

Згадаємо й „першоісторика” Геродота, котрий не знав в Греції *„жодного видатного філософа, який не був би скіфом”* [6; 7].

Сучасні історики (С.Березанська та ін.) вважають, що саки (*представники так званої ямної археологічної культури*) домінували в Україні у III-II тис. до н.е. (у Криму і досі існує їхнє прадавнє місто) [1].

Троя-1, як відомо, була заснована троянським царем **Теукром** (син Бога Зевса) у 3100 р. до н.е. Увага, в цей же час – 3100 р. до н.е. - фараон **Менес** (*Мена/Міна*) об'єднав Верхній і Нижній Єгипет!

І знову – Геродот, котрий писав, що скіфи поділялися на скіфів-орачів, скіфів-скотарів, царських скіфів і скіфів-георгіїв (борисфенітів).

Хто ж такі ці **скіфи-георгії**, що проживали, за свідченням грецького історика, орієнтовно на території Київської, Черкаської та Кіровоградської областей України?

У своїй книзі „Терпсихора” Геродот називає їх *нащадками* древніх і славних **теукрів** (тобто, скіфи-георгії були найстаршими серед скіфів) [6]!

Отже, виходить, що **теукри** і є ті самі скіфи (борисфеніти або кияніди), які, за твердженням римського історика Помпея Трога, є старшими за єгиптян!

Висновки

Таким чином, українці з повним правом можуть вести свій родовід від стародавніх племен з тисячолітньою історією - енеїдів, киянідів, самарів (сумерів/шумерів), троянів, теукрів і скітів (скіфів), на основі який і сформувалась сучасна українська нація.

Джерела

1. Березанська С.С. та ін. Давня історія України.- К., 1997.

2. Білоусько О. Україна давня: євразійський цивілізаційний контекст. – К., 2002.
3. Бибиков С.Н. Древнейший музыкальный комплекс из костей мамонта.- Очерк материальной и духовной культуры палеолитического человека.- К., 1981.
4. Васильев Л.С. История Востока. В 2-х т.- М., 1998.
5. Від Трипільської культури до сучасності /за ред. В.Коцура. – К., 2004.
6. Геродот. Історії: в дев'яти книгах. – К., 1993.
7. Геродот із Галікарнасу. Скіфія. – К., 1992.
8. Губерначук С. Як гул століть, як шум віків – рідна мова. - К., 2002.
9. Губко О. Психологія українського народу. - К., 2003.
10. Гуменна Д. Минуле пливе в прийдешнє. Розповідь про Трипілья. – Нью-Йорк, 1978.
11. Гюиз Ф. Древняя Персия /пер. з фр.- М., 2007.
12. Даниленко В.Н. Неолит Украины.- К., 1969.
13. Даниленко В.Н. Енеолит Украины. – К., 1974.
14. Демин В. Звездная судьба народов России. – М., 2002.
15. Дюмезиль Ж. Верховные боги индоевропейцев. – М., 1986.
16. Кифишин А.Г. Древнее святилище Каменная Могила. Опыт дешифровки протошумерского архива XII-III тыс. до н.э. Т. 1. - К., 2001.
17. Классен Е.И. Новые материалы для древнейшей истории славян... - М., 1854; СПб., 1995.
18. Ключко В.І. Народи моря і Північне Причорномор'я // Археологія. - 1990. - №1.
19. Коваль А.П. Знайомі незнайомці. Походження назв поселень України. – К., 2001.
20. Кондратов А.М., Шеворошкин В.В. Когда молчат письмена. – М., 1970, с. 170.
21. Конелес В.Ю. Сошедшие с небес и сотворившие людей. – М., 2001.
22. Крамер С.Н. История начинается в Шумере. – М., 1965.
23. Крижанівський О.П. Історія Стародавнього Сходу.- К., 2006.
24. Кузич-Березовський І. Оріяна. Кимерія-Праукраїна. У 2-х т. – Детройт, 1979.
25. Ливий Тит. История Рима от основания города. В 3-х томах. – М., 2005.
26. Литвинов В.Д., Скорина А.П. Латинська мова. – К., 1990.
27. Людина і довкілля. Антологія. Кн.1 (Упоряд. В.С.Крисаченко). – К., 1995.
28. Наливайко С.І. Таємниці розкриває санскрит. - К., 2001.
29. Неру Дж. Взгляд на всемирную историю. В 3-х томах. – М., 1975, Т.1.

30. *Неручев С.Г.* Уран и жизнь в истории Земли. – Ленинград, 1982.
31. *Рагозина З.Л.* История Мидии, второго Вавилонского царства и возникновения Персидской державы. - СПб., 1903.
32. *Славин Л.М.* Древний город Ольвия. – К., 1951.
33. *Стурлуссон Снорри.* Круг земной.- М., 1980.
34. *Страбон.* География // Латышев В.В. Известия древних писателей о Скифии и Кавказе. Т.1. Вып.1.- СПб., 1893, с.93-126.
35. *Трубачев О.Н.* Indoarica в Северном Причерноморье. – М., 1999.
36. *Церен Э.* Библейские холмы. – М., 1966.
37. *Шовкопляс И.С.* Мезинская стоянка: К истории Среднеднепровского бассейна в позднепалеолитическую эпоху.- К., 1965.- 337с.
38. *Энциклопедический словарь* (Ф.Брокгауз, И.Эфрон). – СПб., 1893.
39. *Энциклопедия „Слова о полку Игореве”* в 5 т. – СПб, 1995.
40. *Янович В.* Наследие тысячелетий. – К., 2006.
41. *Rose H.J.* A Handlook of Greek Mythology. – London, 1950, p. 119.
42. *Mac Coullloch J.A.* The Religion of the Ancient Celts. – Edinburgh, 1911, p. 63.
43. *Emeneau M.* The Todas and Sumeria // American Antropologist.- 1953. – v. 55. – p. 453.
44. *Kramer S.N.* History Begins at Sumer. – N.Y., 1959, p. 157.
45. *Mellaart J.* Catal Huyuk. – L., 1967, p. 51.
46. *Gurney O.R.* The Hittites. – Baltimor, 1952, p. 155.

Стаття надійшла 05.09.2008 р.